

કરબલાહી કહાની

ઈમામ અબુ જાફર મુહમ્મદ બાકિર (રહ.) કી ઝબાની

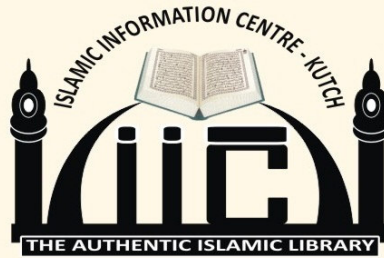
લેખક : મોલાના અતાઉલ્લાહ હનીફ ભોજ્યાની (રહ.)

અનુવાદ : મોલાના શોએબ મેમન જુનાગઢી

હમ હુમૈન (રમી.) કી શહાદત કે દિન માતમ ક્યો નહીં કરતે?

માજિદ બિન અબ્દુર્રહમાન અલ-કુરૈયાન

ઈસ્લામિક ઇન્ફર્મેશન સેન્ટર

હોટલ નુરાની પાસે, ડાંડા બજાર, ભુજ - કચ્છ.

Mo. : 84017 86172 - www.iickutch.blogspot.in

કરબલાકી કહાની

ઇમામ અબુ જાફર મુહમ્મદ બાકિર (રહ.) કી ઝબાની

લેખક : મોલાના અતાઉલ્લાહ હનીફ ભોજ્યાની (રહ.)

અનુવાદ : મોલાના શોએબ મેમન જુનાગઢી

હકીકતથી અજાણ રહી દર વરસે મુહર્રમ મહીનામાં હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુની શહાદત અને કરબલાની રડાવનારી ઘટનાઓને બયાન કરી તકરીરો અને મેહફિલોમાં રંગ જમાવવામાં આવે છે. આવી તમામ ઘટનાઓ, કહાનીઓ ઐતિહાસિક દ્રષ્ટિએ અને પ્રમાણિકતાની કસોટીએ તદ્દન શંકાશીલ અને બનાવટી છે. કેમ કે, જે રાવી (બયાનકર્તા) દ્વારા આપણી તવારીખમાં આ કહાનીઓ પ્રચલિત થઇ છે તે એક વાર્તાકાર અબુ મિખનફ લૂત બિન યહયા (જેનું અવસાન હી. સન ૧૭૫ માં થયેલ છે) હતો. તે એક જુકો અને કટ્ટરપંથી શીયા હતો. તારીખની કિતાબો મીઝાનુલ એતેદાલ, લિસાનુલ મીઝાન, ઇસાબહ અલબિદાયહ વન્નિહાયહ વિગેરેમાં તેનું વર્ણન વાંચી શકાય છે.

આ વિષયે એટલું જ કહેવું યોગ્ય અને પૂરતું છે જેટલું હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુના પોત્ર હઝરત અબુ જાફર મોહમ્મદ બાકિર રહમતુલ્લાહ (જેઓ હઝરત ઝૈનુલ આબિદીન રહમતુલ્લાહ ના પુત્ર હતા અને શિયા પંથ ઇસ્નાઅશરીના કહેવાતા એક માસુમ ઇમામ છે) ના કહ્યા મુજબ છે અને જે આઠમી સદીના મશહુર મુહદ્દિસ હાફિઝ ઇબ્નેહજર અસ્કલાની રહમતુલ્લાહની મશહુર કિતાબ તહઝીબુત્તહઝીબમાં લખાયેલ છે.

જો કે હઝરત બાકિર રહમતુલ્લાહ કરબલાની ઘટના વખતે હાજર ન હતા. પરંતુ એ તો જાહેર છે અને માની શકાય છે કે તેઓએ આ બધું તેમના વાલિદ (પિતા) ઇમામ ઝૈનુલ આબિદીન રહમતુલ્લાહથી સાંભળ્યું હશે. જેઓ કરબલાની ઘટનામાં આરંભથી લઈ અંત સુધી હાજર રહ્યા હતા અને તમામ ઘટના નજરે નિહાળી હતી.

ઘટનાની હકીકત, વાસ્તવિકતા સુધી રહેબરી કરવાના નેક હેતુએ આ સંબંધમાં હઝરત અબુ જાફર બાકિર (રહ.) ના મુખે નીકળેલા શબ્દોનું ભાષાંતર કરી પ્રસ્તુત કરીએ છીએ.

હઝરત અબુ જાફર બાકિર રહમતુલ્લાહની રિવાયત કરતા રાવી કહે છે કે, મેં મોહમ્મદ બિન અલી બિન હુસૈનથી અરજ કરી કે આપ મને હઝરતે હુસૈનના કતલની ઘટના એવી છટામાં સંભળાવો કે મને એમ લાગે કે જાણે હું ત્યાં જ હાજર હતો અને બધું મારી નજર સમક્ષ થયું.

ઉપરોક્ત સવાલના જવાબમાં હઝરત મુહંમદ બાકિર રહમતુલ્લાહએ ફરમાવ્યું કે અમીર મુઆપિયહ રઝીઅલ્લાહુ અન્હુના મૃત્યુ સમયે વલીદ બિન ઉત્બહ બિન અબુ સુફિયાન (મુઆપિયહ રઝીઅલ્લાહુ અન્હુનો ભત્રીજો અને ચઝીદનો પિત્રાઈ ભાઈ) મદીનહનો ગવર્નર હતો. વલીદે કાયદાકિય રીતે હઝરતે હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુને સંદેશ મોકલ્યું કે, નવા વરાયેલા અમીર (પ્રમુખ) ચઝીદ માટે બૈઅત લઈ લો (તેને અમીર તરીકે માન્યતા આપો) તેના જવાબમાં હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુએ કહ્યું કે, મને પિચારવાનો સમય આપો અને આ પિષયે નરમીથી કામ લો. વલીદે હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુને પિચારવાની તક આપી અને તક મળતા હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ મક્કા ચાલ્યા ગયા.

આ સમય દરમિયાન કૂફાવાસીઓને જ્યારે જાણ થઈ કે, હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ તો મક્કા પહોંચી ગયા છે તો તેઓએ પોતાનો કાસિદ (દૂત) હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુની સેવામાં મક્કા મોકલ્યો અને રજૂઆત કરી કે, તમે કૂફા પધારો અમે તમારી સાથે છીએ અને ચઝીદની બૈઅતથી અલગ થઈ ગયા છીએ. અમોએ કૂફાના ગર્વનર પાછળ નમાઝ પઢવી પણ છોડી દીધી છે. તે વખતે નોમાન બિનબશીર અન્સારી રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ ચઝીદ તરફથી કૂફાના ગર્વનર હતા.

જ્યારે કૂફાવાસીઓ તરફથી એવી રજૂઆતો મળી તો હઝરત ઈમામ હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુએ પોતાના પિત્રાઈ ભાઈ હઝરત મુસ્લિમ બિન અકીલ રહમતુલ્લાહને (જાતમાહિતી મેળવવા માટે) કૂફા મોકલવાની યોજના કરી. જેથી તેઓ કૂફા જઈ ત્યાંની વર્તમાન પરિસ્થિતિનો અભ્યાસ કરે. અને જો કૂફાવાસીઓની વાત સાચી હોય તો હઝરત હુસૈન પણ કૂફા પહોંચી જાય.

હઝરત મુસ્લિમ કૂફા તરફ :

આયોજન મુજબ હઝરત મુસ્લિમ મક્કા જતા પહેલા મદીનહ ગયા. અને ત્યાંથી રસ્તાની રેહબરી કરવા માટે બે માણસોને સાથે લઈ કૂફા રવાના થયા. રસ્તામાં એક એવો મેદાન આવ્યો જ્યાં પાણીની તરસથી પરેશાન થઈ ગયા. અને એજ જગ્યાએ એક રેહબરનું મૃત્યુ થઈ ગયું. આ જગ્યાએ હઝરત મુસ્લિમને એક કાગળ લખી કૂફા ન જવાની હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુને અરજ કરી. પરંતુ હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુએ સ્વીકારી નહીં અને હઝરત મુસ્લિમને કૂફા તરફ આગળ વધવાની તાકીદ કરી. તેઓ કૂફા તરફ ચાલી નીકળ્યા. ત્યાં પહોંચી એક માણસના ઘરે રોકાયા, જેનું નામ ઔસજહ હતું. જ્યારે કૂફાવાસીઓને હઝરત

મુસ્લિમના આગમનની જાણ થઈ, તો તેઓ ધૂપી રીતે હઝરત મુસ્લિમ પાસે પહોંચ્યા અને હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ માટે બેઅત (આધિનતા) કરવા લાગ્યા. આ તબક્કામાં આશરે ૧૨૦૦૦ માણસોએ બેઅત કરી. આ બેઅત દરમિયાન ચઝીદના વિશ્વાસુ ઉબૈદુલ્લાહ બિન મુસ્લિમ બિન શુઅબહ હઝરતીને આ વાતની જાણ થઈ. અને તે કૂફાના ગવર્નર નોમાન બિન બશીર પાસે જઈ તેમને તમામ પ્રવૃત્તિની જાણ કરી અને ચાનક ચઢાવવા માટે ગવર્નરને કહ્યું કે, કાં તો તમે કમઝોર છો અથવા કુફાવાસીઓ તમને કમઝોર સમજે છે. શું તમે જોતા નથી કે, શહેરની વર્તમાન પરિસ્થિતિ ગંભીર બની રહી છે ? હઝરત નોમાન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુએ કહ્યું કે, અલ્લાહની ફરમાબરદારીમાં મને એવી કમજોરી તાકત અને શક્તિ કરતાં વધારે પસંદ છે, કે જે તાકત અને શક્તિ અલ્લાહની નાફરમાની કરવામાં વપરાતી હોય. જે મામલા ઉપર અલ્લાહ પડેો નાખી દે તે મામલાને હું અમસ્તો જાહેર કરવા માંગતો નથી. આ જવાબ મળ્યા પછી ઉબૈદુલ્લાહે તમામ કાર્યવાહી ચઝીદને લખી મોકલી. આ વિશે ચઝીદે તેના આઝાદ કરેલ ગુલામ સર્હુન પાસે સલાહ લીધી. સર્હુને સલાહ આપતા કહ્યું કે જો આપના પિતા હયાત હોત અને આપને સલાહ આપે તો આપ તેને રાખો કે નહીં ? ચઝીદે જવાબ આપ્યું જરૂર કબૂલ કરી લેત. સર્હુને કહ્યું તો (સાંભળો) મારી તો સલાહ એ છે કે, ઉબૈદુલ્લાહ બિન ઝિયાદને કૂફાનો ગવર્નર બનાવી દો. તેના સિવાય કોઈ બીજો કૂફાની ગવર્નરીને લાયક નથી. અહીં પરિસ્થિતિ એ હતી કે, ચઝીદ ઉબૈદુલ્લાહથી સખત નારાઝ હતો. અને તેને બસરાના ગવર્નર પદેથી પણ દૂર કરવા વિચારતો હતો પરંતુ સર્હુનની સલાહને માન્ય રાખી બસરાના ગવર્નરની સાથે કૂફાના ગવર્નર પદે પણ નિયુક્તિ કરી. અને લખ્યું કે, જો તમને કૂફા પહોંચી મુસ્લિમ બિન અકીલ મળી જાય તો તેને કતલ કરી નાખો.

ઈબ્નેઝિયાદ કૂફામાં અને ભેદનું ખૂલી જવું :

ઉપરોક્ત હુકમથી ઉબૈદુલ્લાહ બસરાના અમુક માથાભારે લોકો સાથે એવી હાલતમાં કૂફા પહોંચ્યો કે તેણે ચહેરો ઉપર નકાબ પહેરી રાખી હતી. જેથી તેને કોઈ ઓળખી ન શકે. તે કૂફાવાસીઓની જે મજલિસ પાસેથી પસાર થતો, તેમને સલામ કરતો અને લોકો તેને હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ સમજી વઅલૈક સ્સલામ યા ઈબ્ન રસૂલિલ્લાહ કહી જવાબ આપતા. એવી જ રીતે સલામ કરતો કરતો છેક શાહી મહેલ સુધી પહોંચી ગયો. શાહી મહેલમાં પહોંચી એક ગુલામને ત્રણ હજાર દિર્હમ આપી કહ્યું કે, તમે તે માણસનો પત્તો લગાવો જે કૂફાવાસીઓથી બેઅત લઈ રહ્યો છે. પરંતુ એ તકેદારી રાખજો કે તમે પોતાને

હિમ્સના રહેવાસી તરીકે ઓળખાવજો અને કહેજો કે હું બેઅત કરવા માટે આવ્યો છું અને આ રકમ ૩૦૦૦ દીનાર પણ ભેટ આપવા માગું છું જેથી આપ મીશન પર પાડવા માટે ઉપયોગ કરી શકો.

તેણે (ગુલામે) એમ જ કર્યું અને ચાલાકીપૂર્વક જે બેઅત લેવાનો આયોજન કરી રહ્યો હતો તેને પોતાના આપવાની અને સહાયની રકમ બાબત બધી જ વાત કહી નાખી. બેઅત લેનાર આયોજકે કહ્યું કે મને એ ઘણી જ ખુશી થઈ કે તમને હિદાયતોનો માર્ગ નસીબ થઈ ગયો. પરંતુ એ વાતનું દુઃખ છે કે અમારો મિશન હજૂ મજબૂત થયો નથી અને ત્યારબાદ તે ગુલામને મુસ્લિમ બિન અકીલ પાસે લઈ ગયો. હઝરત મુસ્લિમ બિન અકીલે તેની બેઅત લઈ અને રકમ પણ સ્વીકારી લીધી.

ગુલામ મુસ્લિમ બિન અકીલ રહમતુલ્લાહ પાસેથી નીકળી સીધો ઉબેદુલ્લાહ બિન ઝિયાદ પાસે પહોંચ્યો અને સંપૂર્ણ વિગત કહી સંભળાવી.

અહીં હઝરત મુસ્લિમ રહમતુલ્લાહ ફૂફા આવ્યા પછી ઓસજહનો ઘર મૂકી હાનિ બિન ઉરવહના મકાને બિરાજયા અન હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુને લખ્યું કે અહીં ફૂફામાં ૧૨૦૦૦ લોકોએ બેઅત કરી લીધી છે. આપ ફૂફામાં પધારો.

હવે બન્યું એવું કે, મુસ્લિમ બિન અકીલ વિશે ઉબેદુલ્લાહને જાણ થઈ કે, તેઓએ હાનીના ઘરે મુકામ કર્યો છે તો તેણે ફૂફાના મુખ્ય માણસોને કહ્યું કે, શું વાત છે હાની મારે ત્યાં નથી આવતા ? આ વાત સાંભળી હાજર લોકોમાંથી મુહંમદ બિન અશઅસ અમૂક માણસોને લઈ હાનીને બોલાવવા તેમની પાસે ગયો, ત્યારે હાની તેમને ઘરના દરવાજા પાસે જ મળી ગયા. અશઅસે કહ્યું કે, ગવર્નર સાહેબ તમને યાદ ફરમાવે છે અને અત્યાર સુધી આપ તેમને મળ્યા નથી તેની નોંધ લીધી છે, માટે આપને મુલાકાત લેવી જોઈએ. તેમની ભારપૂર્વક વાતથી હાની તેમની સાથે દરબારમાં ઉબેદુલ્લાહ પાસે પહોંચ્યા. સંજોગે કાઝી શુરૈહ પણ ઉબેદુલ્લાહ પાસે હાજર હતા. ઉબેદુલ્લાહે કાઝીને સંબોધીને કહ્યું જુઓ હાનીની ચાલ ખોટી લાગે છે. જ્યારે હાની ઉબેદુલ્લાહ પાસે પહોંચ્યા તો તેણે તેમને પૂછ્યું કે, મુસ્લિમ બિન અકીલ ક્યાં છે ? હાનીએ કહ્યું મને ખબર નથી. આ સાંભળી ઉબેદુલ્લાહે ૩૦૦૦ દિર્હમ આપેલા ગુલામને બોલાવી ખડો કરી દીધો. જેને જોઈ હાની તદન લાજવાબ થઈ ગયા. અલબત્ત એટલું ઝરૂર કહ્યું કે, મેં તેઓને બોલાવ્યા નથી. તેઓ પોતે મારા ઘરે આવ્યા છે. ઈબ્ને ઝિયાદે કહ્યું કે, ઠીક છે તો તેમને હાજર કરો ! થોડીક આનાકાની કરી તો ઈબ્ને ઝિયાદે પોતાની નજીક બોલાવી જોરથી લાકડીનો પ્રહાર કર્યો જેનાથી તેમની આંખનો ભવો ફાટી ગયો. તેના જવાબમાં હાનીએ એક સિપાહીની તલવાર લઈ ઉબેદુલ્લાહ ઉપર હુમલો કરવાનો પ્રયત્ન

કર્ચો પણ સફળતા ન મળી. જેના લીધે ઉબેદુલ્લાહે કહ્યું કે, હવે તમારો ખૂન હલાલ થઈ ગયો. અને મહેલના એકભાગમાં તેમને કેદ કરી દીધો.

આ ઘટનાની જાણ હાની કબીલાના લોકોને થઈ તો તેઓએ મહેલ ઉપર હલ્લો બોલાવી દીધો. ઉબેદુલ્લાહે ઘોંઘાટ સાંભળી પૂછ્યું કે, આ શું છે ? જવાબ મળ્યું કે હાનીના કબીલાવાસીઓ હાનીને છોડાવવા માટે ચઢી આવ્યા છે. તેણે કાઝી શુરૈહ દ્વારા કબીલાના લોકોને કહેણ મોકલ્યું કે, મુસ્લિમ બિન અકીલનો પત્તો મેળવવા તેમજ અમુક વાતોની છણાવટ કરવાના હેતુએ હાનીને રોકી રાખેલ છે કોઈ ખતરો નથી. પરંતુ સાથોસાથ એક ગુલામને પણ કાઝી શુરૈહ સાથે મોકલ્યું જેથી જણાઈ આવે કે, કાઝી શુરૈહ લોકોમાં જઈ શું કહે છે.

કાઝી શુરૈહ તે લોકોની તરફ જઈ રહ્યા હતા ત્યારે તેઓ હાની પાસેથી પસાર થયા તો હાનીએ કહ્યું કે, કાઝી સાહેબ ! મારી બાબતે અલ્લાહથી ડરજો. ઈબ્ને ઝિયાદ મને મારી નાખવા માગે છે. તેમ છતાં કાઝી શુરૈહ ટોળા વચ્ચે જઈને ઈબ્નેઝિયાદની વાત કહી સંભળાવી. જેના લીધે ટોળાને સંતોષ થઈ ગયો કે હાનીને કોઈ ખતરો નથી.

હઝરત મુસ્લિમ રહમતુલ્લાહને જ્યારે ઘમાલની જાણ થઈ ત્યારે તેઓએ પોતાના માધ્યમ દ્વારા કૂફામાં એલાન કરાવ્યું એલાન સાંભળતા ૪૦૦૦૦ લોકો તેમની પાસે જમા થઈ ગયા જેમને તેઓએ કાયદેસર એક ફોજી ટૂકડીનો રૂપ આપી દીધું. ખુદ હઝરત મુસ્લિમ વચ્ચે રહ્યા અને એવી રીતે ૪૦૦૦૦ નો લશ્કર મહેલ તરફ રવાના થયો.

ઉબેદુલ્લાહને જ્યારે તેની જાણ થઈ તો તેણે કૂફાના મુખ્ય માણસોને મહેલમાં બોલાવ્યા. જ્યારે લશ્કર મહેલ પાસે પહોંચ્યું ત્યારે કૂફાના સરદારોએ પોતપોતાના કબીલાના માણસોને દિવાલ ઉપરથી સમજાવવાનું શરૂ કર્યું. એવી રીતે ઘીરે ઘીરે મુસ્લિમ રહમતુલ્લાહની ફોજના માણસો ખસકવા માંડ્યા અને સાંજ સુધી મુસ્લિમ બિન અકીલ સાથે ફક્ત ૫૦૦ માણસો રહ્યા. ત્યાં સુધી કે રાત્રિનો અંધકાર છવાઈ જતા એ ૫૦૦ માણસો પણ ચાલ્યા ગયા.

જ્યારે મુસ્લિમ બિન અકીલે જોયું કે તેઓ એકલા જ રહી ગયા છે ત્યારે તેઓ પણ ત્યાંથી ચાલી નીકળ્યા રસ્તામાં એક મકાનના દરવાજા પાસે પહોંચ્યા ઘરમાંથી એક સ્ત્રી બહાર આવી મુસ્લિમ બિન અકીલે તેની પાસે પાણી માંગ્યું. તેણે પાણી તો પાચું પરંતુ પાછી ઘરમાં ચાલી ગઈ. થોડીવાર પછી ફરી વખત બહાર આવી અને કહ્યું કે, હે અલ્લાહના બંદા ! તમારું અહીં ઘરના દરવાજે બેસવું શંકાશીલ છે. તમે અહીંથી ચાલ્યા જાવ. ત્યારે તેઓએ કહ્યું કે, હું મુસ્લિમ બિન અકીલ છું શું તમે મને આશરો આપશો ? તેણીએ હા કહ્યું. હઝરત ઘરમાં ગયા

પણ અલ્લાહનું કરવું એવું બન્યું કે, તે સ્ત્રીનો પુત્ર મુહંમદ બિન અશઅસનો આઝાદ કરેલ ગુલામ હતો જ્યારે તેને જાણ થઈ કે, આગંતુક મુસ્લિમ બિન અકીલ છે, તો તેણે મુહંમદ બિન અશઅસને જાણ કરી. તેણે તુરંત જ ઉબૈદુલ્લાહ બિન ઝિયાદને ખબર આપી જેથી ઇબ્ને ઝિયાદે તેની સાથે જ પોલીસ રવાના કરી મુસ્લિમ બિન અકીલની ઘરપકડ કરવાનો હુકમ આપ્યો. પોલીસે મકાનને કોર્ડન કરી ઘેરી લીધું. જ્યારે હઝરત મુસ્લિમને તેની ખબર પણ પડી નહીં. જ્યારે હઝરત મુસ્લિમને પોતાને ઘેરાયેલો જોયો, તો ખુલ્લી તલવાર સાથે ઘસી આવ્યા અને પોલીસનો સામનો કરવાનો નિર્ધાર કર્યો. પરંતુ ઇબ્ને અશઅસે તેમને રોક્યો અને કહ્યું કે હું જવાબદારી લઉં છું કે તમે સુરક્ષિત રહેશો. પછી તેઓ તેમને પકડી ઇબ્ને ઝિયાદ પાસે લઈ ગયા. પછી ઇબ્ને ઝિયાદના હુકમથી શાહીમહેલની છત ઉપર મુસ્લિમ બિન અકીલને લઈ જઈ કતલ કરી નાખવામાં આવ્યું. (ઇબ્નાલિલ્લાહિ વ ઇબ્ના ઇલ્યહી રાજીઉન) અને તેમની લાશ બજારમાં લોકોની સામે ફેંકી દેવામાં આવી. તેમજ તેના જ હુકમથી હાનીને પણ કચરાની જગ્યા સુધી ઢસડીને લઈ જઈ ફાંસી આપવામાં આવી.

હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુની કૂફા તરફ રવાનગી :

અહીં કૂફામાં એટલું બધું થઈ ગયું અને ત્યાં મુસ્લિમ બિન અકીલ હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ ને પત્ર લખી ચૂક્યા હતા, કે બાર હજાર કૂફાવાસીઓએ બેઅત કરી લીધી છે. જેથી હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ જેમ બને તેમ જલ્દી આવી જાય. જેથી પત્રના અનુસંધાને હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ કૂફા જવા રવાના થયા. જ્યારે તેઓ કાદસીયહ (શહેર) થી માત્ર ૩ માઈલ દૂર હતા ત્યારે હુર બિન ચઝીદ તમીમી હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુના કાફલાને મળ્યા. તેણે પૂછ્યું કે, આપ ક્યાં જઈ રહ્યા છો ? હઝરત હુસૈને જવાબ આપ્યો, કૂફા ! તેણે કહ્યું ત્યાં તો ભલાઈની કોઈ આશા નથી, આપને અહીંથી જ પાછું વળી જવું જોઈએ. પછી કૂફાની બેવફાઈ અને હઝરત મુસ્લિમ બિન અકીલ રહમતુલ્લાહને કતલ કરી દીધાની તમામ ઘટના સંભળાવી.

આખી ઘટના સાંભળી હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુએ પાછા વળી જવાનો ઇરાદો તો કર્યો પરંતુ મુસ્લિમના ભાઈઓએ પાછા વળી જવાથી ઇન્કાર કર્યો અને કહ્યું અમે મુસ્લિમ રહમતુલ્લાહનો બદલો લેશું અથવા તો મૃત્યુ વહોરી લેશું. હઝરત હુસૈને આ સાંભળી કહ્યું કે, તમારા વગર હું જીવીને શું કરીશ ? એવી રીતે બધા કૂફા તરફ રવાના થયા. જ્યારે તેમને ઇબ્ને ઝિયાદની ફોજનો ભાગ નજર આવ્યો તો હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુએ કર્બલા તરફ કૂચ કરી અને ત્યાં જઈ

એવી જગ્યાએ મુકામ કર્યો જ્યાં એક તરફથી લડાઈ થઈ શકતી હતી. અહીં તંબુઓ તાણવામાં આવ્યા તે વખતે હઝરત હુસૈનની સાથે જપ સવારીઓ સાથેનો કાફલો અને ૧૦૦ જેટલા પગપાળા લોકો સાથે હતા. આ સમયે ઉબૈદુલ્લાહ અબ્ર બિન સઅદ જે ગવર્નર હતો તેમને બોલાવ્યું અને કહ્યું કે, આ વ્યક્તિ એટલે હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુની બાબત મારી મદદ કરો. તેણે કહ્યું કે, આ મામલામાં મને તો માફ કરશો પરંતુ ઇબ્ને ઝિયાદ માન્યો નહીં. જેથી અબ્ર બિન સઅદે કહ્યું કે મને એક રાત્રિ વિચારવાની તક આપો. ઇબ્ને ઝિયાદે કહ્યું ઠીક છે વિચારી લો. ઇબ્ને સઅદે આખી રાત વિચાર કરી ઇબ્ને ઝિયાદને મદદ કરવાની તૈયારી દર્શાવી.

હવે અબ્ર બિન સઅદ હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુની સેવામાં હાજર થયો. હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુએ તેમની સમક્ષ ત્રણ મુદ્દાઓ રાખ્યા.

- ૧) મને કોઈપણ ઈસ્લામી સરહદ ઉપર નીકળી જવા દો.
- ૨) અથવા મને અવસર આપો કે હું જાતે ચઝીદ પાસે પહોંચી જઉં.
- ૩) અથવા જ્યાંથી આવ્યો છું ત્યાં પાછો ચાલ્યો જઉં.

ઇબ્ને સઅદે પોતે આ રજૂઆતો માન્ય રાખી અને ઇબ્ને ઝિયાદને લખી મોકલી. તેના જવાબમાં ઇબ્ને ઝિયાદે જવાબ લખ્યું કે, અમને આ શરતો મંજૂર નથી. હવે તો એક જ વાત થઈ શકે છે અને તે એ કે હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ ચઝીદ માટે મારા હાથ ઉપર બૈઅત કરી લે.

ઇબ્ને સઅદે આ વાત હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ સુધી પહોંચાડી. હઝરત હુસૈને કહ્યું કે, એવું ન થઈ શકે અને આ જ વાત ઉપર સામસામી લડાઈઓ થઈ અને હઝરત હુસૈનના બધા સાથીઓને જોરજુલમથી શહીદ કરી નાખવામાં આવ્યા. જેમાં દશથી વધુ જવાનો તેમના ઘરના જ હતા. અને આ લડાઈ દરમિયાન એક તીર આવ્યું જે હઝરત હુસૈનના નાના બાળકને વાગ્યું જે હઝરત હુસૈનના ખોળામાં હતું. હઝરત હુસૈન તેનું લોહી સાફ કરતા જતા હતા અને કહી રહ્યા હતા કે, હે અલ્લાહ તું અમારા અને એવા લોકોના વિષયમાં ફેસલો કરી દે કે જેઓએ પહેલા અમને એમ કહીને બોલાવ્યું કે, અમો આપની મદદ કરીશું અને હવે એજ લોકો અમને કતલ કરી રહ્યા છે. ત્યારબાદ હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ એ તલવાર હાથમાં ઉપાડી અને મર્દ ચોદ્દાની માફક મુકાબલો કર્યો. અને લડતાં લડતાં શહીદ થઈ ગયા. (ઇબ્નલિલ્લાહી વ ઇબ્ન ઈલેહી રાજીઉન)

જે વ્યક્તિના હાથે હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુ શહીદ થયા તે મુઝહજ કબીલાનો માણસ હતો (આ વિષયે ઇતિહાસમાં મતભેદો છે) મુઝહજ હાનીના તે જ કબીલાનું નામ છે જેમણે શાહીમહેલ ઉપર ચઢાઈ કરી હતી. આ

માણસે હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુનું માથું કાપી શરીરથી જુદો કરી ઇબ્ને ઝિયાદ પાસે લઈ ગયો. તેણે એ જ માણસને હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુનું માથું આપી ચઝીદ પાસે મોકલી આપ્યું. તેણે ચઝીદની સામે માથું રાખ્યું.

બીજી તરફ ઇબ્ને સઅદ પણ હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુના ઘરવાળાઓને લઈને ઇબ્ને ઝિયાદ પાસે પહોંચી ગયો. આ લોકોમાં એક જ બાળક બચી ગયો હતો અને આજ બાળક ઝૈનુલ આબિદીન રહમતુલ્લાહ અલયહિ હતા. જે આ રિવાયતના રાવી અબુજાફર અલ બાકિરના વાલિદ (પિતા) હતા. તેઓ મહિલાઓની સાથે હતા અને બીમાર હતા.

ઇબ્ને ઝિયાદે હુકમ કર્યો કે આ બાળકને પણ કતલ કરી નાખો. આ સાંભળી તેની ફઈ ઝૈનબ બિન્તે અલી રઝીઅલ્લાહુ અન્હા બાળક ઉપર ઢળી પડી અને કહ્યું જ્યાં સુધી હું કતલ ન થઈ જાઉં ત્યાં સુધી આ બાળકને કતલ નહીં થવા દઉં. આ પરિસ્થિતિને જોતા ઇબ્ને ઝિયાદે પોતાને હુકમ પાછો ખેંચ્યો અને બધાં જંગી કેદીઓને ચઝીદની પાસે મોકલી દીધા.

જ્યારે હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુનો બચી ગયેલો આ પરિવાર ચઝીદના દરબારમાં પહોંચ્યો, તો કાયદા મુજબ અમુક દરબારીઓએ ચઝીદને વિજયની સલામી આપી તેમાંથી એક માણસે એટલી હિંમત કરી નાખી અને એક મહિલા તરફ ઇશારો કરી કહેવા લાગ્યો કે, આ છોકરી મને આપી દો. આ સાંભળી હઝરત ઝૈનબ બિન્તે અલી રઝીઅલ્લાહુ અન્હાએ કહ્યું કે, ખુદાની કસમ આપું થઈ જ ન શકે અને એવું ત્યારે જ શક્ય બનશે જ્યારે ચઝીદ અલ્લાહના દીનમાંથી નીકળી જાય. તે માણસે ફરી રજૂઆત કરી તો ચઝીદે તેને ઘમકાવ્યો અને આ પરિવારને મહેલસરામાં મોકલી આપ્યો. અને તેમને તૈયાર કરાવી મદીના રવાના કરાવ્યું.

જ્યારે આ પરિવાર મદીના પહોંચ્યું તો અબ્દુલ મુત્તલિબના ખાનદાનની એક સ્ત્રી માથું પછાડતી અને રડતી રડતી તેમને મળવા આવી અને તેના મુખેથી દુઃખ વ્યક્ત કરતા શેર (શાયરી) બોલી રહી હતી.

અબુજાફર બાકિર રહમતુલ્લાહનો બચાવ અહીં પુરું થાય છે.

હાફિઝ ઇબ્ને હઝર રહમતુલ્લાહ ઇસાબહ પા.નં. ૧૭ ભાગ-૨ માં હઝરત હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુના વિષયમાં આ રિવાયત વર્ણન કર્યા પછી લખે છે કે, અમુક ઇતિહાસકારોએ હુસૈન રઝીઅલ્લાહુ અન્હુના કતલ વિશે સ્થાયી રૂપે કિતાબો લખી છે. જેમા લીલું, સુકું, ખરું, ખોટું, બધુ લખી ભર્યું છે. આ સંબંધી મેં આ ઘટના લખી છે તે જ પૂરતી છે. (સોજન્ય : નિદા-એ-હક, જંબુસર)

हम हुसैन (रज़ी.) की शहादत के दिन मातम क्यों नहीं करते ?

माजिद बिन अब्दुर्रहमान अल-कुशैयान

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम

हर प्रकार की हम्द व सना (प्रशंसा और गुणगान) केवल अल्लाह के लिये योग्य है, हम उसी की प्रशंसा करते हैं, उसी से मदद मांगते और उसी से क्षमा याचना करते हैं, तथा हम अपने नफ़्स की बुराई और अपने बुरे कामों से अल्लाह की पनाह में आते हैं, जिसे अल्लाह तआला हिदायत प्रदान कर दे उसे कोई पथभ्रष्ट (गुमराह) करने वाला नहीं, और जिसे गुमराह कर दे उसे कोई हिदायत देने वाला नहीं, हम्द व सना के बाद :

हम अल्लाह के महीने मुहर्रम में प्रवेश करते हुये, अल्लाह के दिनों में से एक ऐसे दिन का अभिनंदन करते हैं, जिसके बारे में लोगों ने मतभेद किया है, और वह मुहर्रम के महीने का दसवां दिन है, इसके अंदर दो प्रलयवाशाली घटनाएँ घटीं हैं जिनके कारण लोगों ने इस दिन के कार्यों के बारे में मतभेद किया है :

पहेली घटना : मूसा अलैहिस्सलाम और उनकी कौम की मुक्ति, तथा फिरओन और उसकी सेना का पिनाश.

बुजारी और मुस्लिमने अपनी सहीह में अपने अब्बास रज़िअल्लाहु अन्हु से रिवायत किया है और शब्द मुस्लिम के हैं कि अल्लाह के रसूल सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम मदीना तशरीफ़ लाये तो आप ने यहूद को आशूरा के दिन रोज़ा रजते हुये पाया, तो उनसे अल्लाह के रसूल सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने कहा, ‘यह कौन सा दिन है जिसका तुम लोग रोज़ा रजते हो ?’ तो उन्होंने ने कहा यह एक ऐसा दिन है जिसमें अल्लाह ने मूसा और उनकी कौम को मुक्ति प्रदान की और फिरओन और उसकी कौम को पानी में डिबो दिया, इसपर मूसा अलैहिस्सलाम ने शुक के तौर पर रोज़ा रजा, अतः हम भी रोज़ा रजते हैं, तो अल्लाह के पैगंबर सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने इरमाया, ‘‘हम मूसा के तुम से अधिक हकदार और योग्य हैं.’’ युनांये अल्लाह के रसूल सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने स्वयं रोज़ा रजा और उसके रोज़ा रजने का आदेश दिया.’’
(बुजारी २/७०४, हदीष नं. १८००, मुस्लिम २/७८५, हदीष नं. ११३०)

दूसरी घटना : नबी सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम के नवासे हुसैन बिन अली बिन अबी तालिब रज़ियल्लाहु अन्हु की शहादत, यह घटना जुमा के दिन सन ६१ हिजरी में कर्बला की धरती पर घटी, उस समय उनकी आयु ५८ वर्ष थी. (अल-बिदाया वन्निहाया ११/५६८) यह उम्मत पर लारी मुसीबतों में से था, एवं तेमिया रहिमहुल्लाह कहते हैं, “आप रज़ियल्लाहु अन्हु की हत्या लारी आपदाओं में से थी, क्योंकि हुसैन रज़ियल्लाहु अन्हु और उनसे पहले उसमान रज़ियल्लाहु अन्हु की हत्या इस उम्मत में कित्नों के सबसे बड़े कारणों में से थे, और उन दोनों के हत्यारे अल्लाह के निकट सबसे दुष्ट लोगों में से हैं.” (मजमूअल इतावा ३/४११)

नबी सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम ने मूसा अलेहिस्सलाम के नजात और फिराओन के पिनाश पर अल्लाह के प्रति आभार प्रकट करने के तौर पर, इस दिन रोज़ा रजने का निर्देश दिया है. उसके रोज़े का हुसैन रज़ियल्लाहु अन्हु की शहादत से कोई संबंध नहीं है.

इस दिन के बारे में बहुत से आसार वर्णित हैं, किन्तु उसकी व्यावहारिक विशेषता रोज़े के अन्दर सीमित है, और इस बारे में यह मध्यस्थ व्यावहार है. (मजमूअल इतावा ३/४११)

आशूरा के दिन के विषय में दो किर्के (दल) पथ-लख्ट हो गये :

पहला दल : नासिबियों का है, ये लोग आशूरा के दिन जुश होते हैं और जश्न मनाते हैं, और अहले सुन्नत में से उन लोगों ने गलती की है जिन्होंने स्नान करने, सुर्मा लगाने और भिजाब लगाने आदि के बारे में मनगडत हटीसैं रिवायत की हैं या उनके लिअे रिवायत की गई हैं, जो जुशी और हर्ष व उल्लास के रूपों में से समझे जाते हैं, इसके द्वारा ये उन लोगों के प्रतीकों का विरोध करते हैं जो इसे मातम का दिन बनाते हैं. इस तरह उन्होंने ने अक बातिल, असत्य चीज़ का विरोध अक बातिल चीज़ के द्वारा किया है, और अक बिदअत का खंडन अक दूसरी बिदअत से किया है, जैसाकि शैबुल इस्लाम एवं तेमिया रहिमहुल्लाहने इसे स्पष्ट रूप से उल्लेख किया है. (अल-इतावा ४/५१३)

दूसरा दल : शिया लोगो के कुछ समूह हैं, ये लोग इसे मातम (शोक) का अवसर मानते हैं जिसमें गाल पीटते हैं, गरीबान झाडते हैं, और जाहिलियत के समय काल की तरह बातें करते हैं. उनका मामला यहां तक पहुंच जाता है कि वे अपने

आपको सप्त मार मारते हैं, बल्कि कुछ लोग तलवार आदि से अपने सिर को घायल कर लेते हैं यहां तक कि उनके जून बहने लगते हैं. उनका दावा यह होता है कि वे ऐंसा हुसैन रज़ियल्लाहु अन्हु के उपर शोक व गम प्रकट करते हुअे करते हैं, और यह कि वे लोग उनसे प्यार करने वाले उनके श्रद्धापात्र हैं, और सेटेलाइट येनलस उसे इस तरह प्रसारीत करते हैं कि गोया यही लोग आल जैत से प्यार करने वाले हैं, और दूसरे लोग जो इनकी तरह काम नहीं करते हैं, व आल जैत से मुहब्बत करने वाले नहीं हैं. हालांकि यह बात सही नहीं है. क्योंकि अहले सुन्नत, आले जैत के सबसे अधिक योग्य हैं. और वही वास्तव में उनसे मुहब्बत करने वाले हैं, लेकिन वे इस बारे में अल्लाह की शरीअत का ध्यान रफते हैं. उनके अपने आपको मारने का वास्तविक कारण जिसकी राइज़ा (शिया लोग) घोषणा नहीं करते हैं वह यह है कि उन्होंने ने हुसैन रज़ियल्लाहु अन्हु के साथ उस समय विश्वासघात किया और उन्हें असहाय छोड दिया जब वह उनके पास कूड़ा तशरीफ़ लाये. (अल-भिदाया वन्निहाया ११/५३०-५३२) तथा इसी तरह उन्होंने ने इससे पहले उनके यचेरे भाई मुस्लिम बिन अकील बिन अबी तालिब के साथ विश्वासघात किया और उन्हें असहाय छोड दिया (अल-भिदाया वन्निहाया ११/४८४-४८८) यहां तक कि इब्ने ख़ियाद ने उन्हें कत्ल कर दिया. अतः वे इस दिन उन पर शोक प्रकट करते हुअे, तथा उनके साथ अपनी कमी व कोताही के लिअे अपने आपको टंडित करते हैं.

हुसैन रज़ियल्लाहु अन्हु के प्रति रवैया :

हुसैन रज़ियल्लाहु अन्हु की शहादत इस्लामी उम्मत पर नीतने वाले सबसे महान संकटों व आपदाओं में से है, जिसकी वजह से मुसलमान दुःखी होते हैं. लेकिन वे केवल वही काम करते हैं जो अल्लाह ने धर्मसंगत बनाया है, और अल्लाह तआलाने मुसीबत के समय इब्ना लिल्लाहि व इब्ना इल्येही राख़िउन पढना धर्म संगत करार दिया है. अल्लाह तआला ने इरमाया :

“ और सध्र करने वालों को जुशअबरी टे दीजिअे, कि जब उन पर कमी बी कोइ मुसीबत आती है, तो वह बोल उठते हैं कि हम तो जुद अल्लाह के लिअे हैं और हम उसी की ओर लौट कर जानेवाले हैं. उन्हीं लोगों पर उनके परवरदिगार की तरफ़ से रहमत और इनायतें हैं और यही लोग हिदायत याइता (सय्ये रास्ते पर) हैं.” (सूरतुल बकरा : १५५-१५७)

तथा सहीह मुस्लिम में नबी सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमसे वर्णित है कि आपने इरमाया : “जिस मुसलमान को भी कोई मुसीबत पहुंचती है तो वह “इन्ना लिल्लाहि व इन्ना इलैहि रजिउन, अल्लाहुम्मअ-जुरनी झी मुसीबती व अजलिइ ली जैरन मिन्हा” (आर्थत : निःसन्देह हम अल्लाह ही के लिये हैं और उसी की ओर लौटने वाले हैं. ऐ अल्लाह ! मुझे मेरी विपत्ति में अज्र व सवाब दे और मुझे उससे बेहतर बदला प्रदान कर.) कहता है तो अल्लाह उसे उसकी मुसीबत में अज्र व सवाब प्रदान करता है, और उसे उससे बेहतर बदला देता है.” (सहीह मुस्लिम २/५३१, हदीष नं. ८१८)

शैबुल इस्लाम इब्ने तेमिथ्या रहिमहुल्लाहने इरमाया : “यहां सबसे अच्छी उल्लेखनीय बात यह है कि इमाम अहमद (१/२०१, हदीष नं. १७३४ शैब शुअेब अरनाउत ने कहा है इसकी इंसनाह बहुत ऋई है) तथा इब्ने माजा (१/५०८, हदीष नं. १५८८ लेकिन यह अेक दूसरे तरीक से है) ने इतिहासिन्त अल हुसैन से उनके बाप अल हुसैन रजियल्लाहु अन्हु के माध्यम से रिवायत किया है कि उन्होंने ने कहा अल्लाह के रसूल सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने इरमाया : “जे भी मुसलमान किसी मुसीबत से डोयार होता है, तो वह अपनी मुसीबत को याद करता है अगरये वह पुरानी हो चुकी हो, युनांये उस समय वह “इन्ना लिल्लाहि व इन्ना इलैहि रजिउन” पढता है, तो अल्लाह उसके लिये उस दिन के समान (अज्र व सवाब) लिखता है जिस दिन उसे मुसीबत पहुंची थी.” इस हदीस को हुसैन रजियल्लाहु अन्हु से उनकी बेटी इतिहासिने रिवायत किया है जे उनकी शहादत के समय उपस्थित थीं. अल्लाह को यह बात मालूम थी कि हुसैन के साथ घटने वाली आपदा को लंबा समय जीतने के बाद भी याद किया जायेगा, तो इस्लाम की अच्छाइयों में से यह बात थी कि स्पयं उन्होंने ही नबी सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमसे इस सुन्नत को लोगों तक पहुंचाया. और वह यह कि जब भी इस मुसीबत को याद किया जाये तो “इन्ना लिल्लाहि व इन्ना इलैहि रजिउन” पढा जाये तो इन्सान को उसी तरह सवाब मिलेगा जिस तरह कि उस दिन मिला था जिस दिन मुसलमानों पर वह मुसीबत आई थी. (अल-इतावा ४/५११-५१२)

इसी तरह आजकल कुछ संप्रदायों का गालों को पीटना, गरीबानों को इडना और अपने आपको यातना देना बिना किसी सन्देह के अेक हराम और वर्जित काम है, पैघ मुहब्बत और प्यार से उसका कोई लेना-देना नहीं है. इब्ने

रजब रहिमहुल्लाह कहते हैं, “जहां तक उसे मातम (शोक) का अपसर बनाने का संबंध है, जैसाकि राइज़ा लोग उसके अंदर हुसैन बिन अली रज़ियल्लाहु अन्हु के कत्ल किये जाने की वजह से करते हैं, तो वह उन लोगों के कामों में से है जिसकी सांसारिक ज़ुबन की कोशिश बेकार हो गई जबकि वह यह समझता रहा कि वह बहुत अच्छा काम कर रहा है. जब अल्लाह तथा उसके रसूल ने पैगंबरों और धर्मदूतों की आपदाओं व संकटों और उनकी मृत्यु के दिनों को मातम के दिन बनाने का आदेश नहीं दिया है तो फिर उनसे कमतर लोगों के बारे में यह कैसे संभव है.” (लतायकुल मआरिफ़ (११३))

उन्हें नहीं पता कि अली बिन अबु हुसैन, या उनके बेटे मुहम्मद, या उनके बेटे ज़ाइन, या मूसा बिन ज़ाइन रज़ियल्लाहु अन्हुम के बारे में या उनके अलावा अन्य मार्गदर्शन के धर्मियों के बारे में कुछ भी नहीं जाना जाता कि उन्होंने ने गाल पीटे, या गरीबान झाड़े या चींभ पुकार किये. उनके बाप अली रज़ियल्लाहु अन्हु उनसे बेहतर थे, वह जुमा के दिन सत्रह रमज़ान सन चालीस हिज़्री में इज़्र की नमाज़ के लिये जाते हुये कत्ल कर दिये गये, लेकिन राइज़ा ने उसे मातम का दिन नहीं बनाया. इसी तरह उसमान बिन अइज़ान रज़ियल्लाहु अन्हु अहले सुन्नत वल जमाअत के निकट अली रज़ियल्लाहु अन्हु से बेहतर थे, उन्हें सन छत्तीस हिज़्री जुलहिज़्जा के महीने के तशरीक के दिनों में उनके घर का घेराव करके शहीद कर दिया गया, उनके शहे रंग को एक तरफ़ से दूसरे तरफ़ तक काट कर झबह कर दिया गया, पर लोगों ने उनकी शहादत के दिन को मातम नहीं बनाया, इसी तरह झाड़क उमर बिन अलताब रज़ियल्लाहु अन्हु जो कि उसमान और अली से अइज़ल (बेहतर) हैं, उन्हें मेहराब में इज़्र की नमाज़ पढते हुये और कुरआन की तिलावत करते हुये शहीद कर दिया गया, लेकिन लोगों ने उनके शहादत के दिन को मातम नहीं बनाया, जिस तरह कि ये लोग हुसैन रज़ियल्लाहु अन्हु के कत्ल के दिन में करते हैं.

फिर यह बात भी है कि गाल पीटना, गरीबान झाड़ना और आत्म यातना पर्जित चींभें हैं जो जायज़ नहीं हैं, सहीहैन (सहीह बुखारी व सहीह मुस्लिम) में अब्दुल्लाह बिन मसउद रज़ियल्लाहु अन्हु से पारित है कि उन्होंने ने कहा : अल्लाह के पैगंबर सल्लल्लाहु अलैयहि व सल्लमने इरमाया “जो व्यक्ति (मुसीबत के समय) गालों को थप्पड़ मारे, गरीबानों को झाड़े और जाहिलियत (अज्ञानता काल) की पुकार लगाए वह हम में से नहीं है.”

(बुजारी १/४३५, हदीष नं. १२३२, मुस्लिम १/८८, हदीष नं. १०३)

तथा सहीहैन (सहीह बुजारी व सहीह मुस्लिम) में अबू मूसा अल-अशअरी रज़ियल्लाहु अन्हु से वर्णित है कि उन्होंने ने कहा “में उस चीज़ से बरी और अलग-थलग हूँ जिससे अल्लाह के पैगंबर सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने बरी और अलग-थलग होने की घोषणा की है, अल्लाह के पैगंबर सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने (मुसीबत के समय) थिल्लाकर रोने वाली, सिर मुंडवाने वाली और गरीबान झाडने वाली औरतों से अलगाव और संबंघ-विच्छेद की घोषणा की है.”

(बुजारी १/४३५, हदीष नं. १२३४, मुस्लिम १/१००, हदीष नं. १०४)

तथा सहीह मुस्लिम में अबू मालिक अल-अशअरी रज़ियल्लाहु अन्हु से रिवायत है कि “अल्लाह के पैगंबर सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने इरमाया “मेरी उम्मत में चार चीज़ें जहिलियत के कामों में से हैं जिन्हें वे नहीं छोड़ेंगे: अपने वंश पर गर्व करना, दूसरों के वंश में दोष लगाना, तारों से वर्षा मांगना और मरे हुअे पर नौहा व मातम करना (रोना-घोना)” तथा आप सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने इरमाया “नौहा करनेवाली औरत यदि अपनी मृत्यु से पहले तोबा नहीं की तो कियामत के दिन उसे इस हालत में उठाया जायेगा कि उसके उपर कोलतार का पोशाक और जुजली की ओढनी होगी.”

(सहीह मुस्लिम २/५४४, हदीष नं. ८३४)

शैबुल इस्लाम इब्ने तैमियां ने इरमाया “इसके बारे में कइ हदीसों वर्णित हैं, तो लला बतलाओ उस समय क्या हुकम होगा अगर उसके साथ मोमिनों पर अत्याचार करना, उन पर धिक्कार करना, उन्हें बुरा लला कहना तथा मतलेद और अधर्म वाले लोगों का उस चीज़ पर सहयोग करना जिसका वे धर्म को बिगाडने के लिअे करते हैं और इसके अलावा अन्य चीज़ें शामिल हो जाअें जिन्हे अल्लाह ही शुमार कर सकता है.

अै अल्लाह तू अपने नबी के साथियों (सहाबा) से जुश हो जा और उन्हें जुश कर दे. अै अल्लाह तू हमें उन लोगों में से बना जो उनसे दोस्ती व वझादारी रजते हैं. और हमें उनके साथ बागों और नहरों में प्रभुत्वशाली बादशाह के पास प्रतिष्ठित स्थान पर अेकत्र कर.

अल्लाह तआला मुहम्मद सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम उनके परिवार, उनकी पत्नियों और उनकी संतान पर दया अपतरित करे.

(सौजन्य : www.islamhouse.com)

दुआँन का पैगाम आप के नाम

- ◆ उस से ञालीम कौन है ञसे अल्लाह की आयतें दीजाई जाय और वोह उसे ना माने. (सुर: कहफ़-१८, ५७ - सुर: जसिया-४५, ५-८)
- ◆ अल्लाह को छोड कर उसके बंदों को मत पुकारो.
(सुर: आराफ़-७, १८४-१८७ - सुर: युनुस-१०, २८-३५ - सुर: नहल-१५, २०-२१ - सुर: कहफ़-१८, १०२)
- ◆ अल्लाह शीर्क करने वालो को कभी माफ़ नहीं करेगा.
(सुर: नीसा-४, ४८, ११५)
- ◆ अकसर लोग ईमान लाने के बाद भी शीर्क करते हैं.
(सुर: युसुफ़-१२, १०५)
- ◆ अगर कोई नबी भी शीर्क करता तो उसके आमाल भी बरबाद हो जाते.
(सुर: अनआम-५, ८३-८८ - सुर: ईसरा-१७, ३८ - सुर: जुमर-३८, ५५)
- ◆ सीई अल्लाह से ही दुआ मांगो और वही दुआ कबुल करनेवाला है.
(सुर: बकरः-२, १८५ - सुर: ईब्राहीम-१४, ३८ - सुर: गाफीर-४०, ५० सुर: शूरा-४२, २५-२५)
- ◆ सब के सब अल्लाह के सामने झकीर और मुहताज हैं.
(सुर: झतीर-३५, १५)
- ◆ मुई या जो कबरोमे हैं, सुन नहीं सकते.
(सुर: नमल-२७, ८० - सुर: झतीर-३५, २२)
- ◆ कीयामत के दिन अपनी मरज़ी से कोई कीसीकी सीफ़ारीश नहीं कर पायेगा.
(सुर: बकरः-२, २५५ - सुर: अनआम-५, ५१,७०,८४ - सुर: युनुस-१०, ३ सुर: मरीयम-१८, ८७)
- ◆ ग़ैब का ईल्म शीर्क अल्लाह के पास है.
(सुर: आलेईमरान-३, १७८ - सुर: माईदा-५, ११५ - सुर: अनआम-५, ५८ सुर: हूद-११, १२३)

-
-
- ◆ कीसी नबी को भी ग़ैब का इल्म नहीं था.
(सुर: माईदा-५, १०८, ११५-११७ - सुर: हूद-११, २५-३१)
  - ◆ मुहम्मद (सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम) भी ग़ैब नहीं जानते थे.
(सुर: आलेईमरान-३, ४४ - सुर: अनआम-५, ५० - सुर: आराफ़-७, १८८
सुर: अनझाल-८, ५०)
  - ◆ अल्लाह अपने रसूलोंमें से जिसको ज़तना चाहता है ग़ैब का इल्म अता कर देता है. (सुर: आलेईमरान-३, १७८ - सुर: ज़न-७२, २५-२७ - सुर: हूद-११, ४८ - सुर: युसुफ़-१२, १०२)
  - ◆ मुहम्मद (सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम) ખુદ अपने ફાયदे और नुकसानका कोई इम्तीयार नहीं रखते थे. (सुर: आराफ़-७, १८८)
  - ◆ सारे रसूल बशर (इन्सान) थे. (सुर: हूद-११, २५-२७ - सुर: इब्राहीम-१४, १०-११ - सुर: मुअ्मीनुन-२३, २३-२४, ३२-३४, सुर: हज़्ज़-२२, ७५)
  - ◆ नबी (सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम) भी એક બશર और रसूल थे.
(सुर: ईसरा-१७, ८०-८५ - सुर: कहफ़-१८, ११० - सुर: मुअ्मीनुन-२३, ३
सुर: कुस्सीलत-४१, ५)
  - ◆ अल्लाह और उसके रसूल के मुकाबलेमें बाप, दादा और बुज़ुर्गों के पीछे मत चलो. (सुर: बकरः-२, १७० - सुर: माईदाह-५, १०४ - सुर: लुकमान-३१, २१- सुर: अहज़ाब-३३, ५५-५८)
  - ◆ सीई गुमान और अटकलो के पीछे मत चलो. (सुर: अनआम-५, १२८)
  - ◆ अकसरीयत के पीछे मत चलो.
(सुर: अनआम-५, ११५ - सुर: आराफ़-७, ३, ७०-७१)
  - ◆ रसूलुल्लाह (सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम) की इत्ताअत ही नीजत का बहेतरीन ऋरीया है. (सुर: आलेईमरान-३, १२, ३१-३२, - सुर: नीसा-४, ५८, ५४-५५, ५८, ८०, ११५ - सुर: माईदाह-५, ८२ - सुर: अनझाल-८, २०)
  - ◆ जो अल्लाह और उसके रसूल दे बस उसमे ही राज़ी रहो.
(सुर: अहज़ाब-३३, ३५ - सुर: हशर-५८, ७)
-
-

ઇસ્લામિક ઇન્ફર્મેશન સેન્ટર-કચ્છ દ્વારા પ્રકાશિત પુસ્તકો

ક્રમ	પુસ્તકનું નામ	લેખક
૦૧	સિરતુન્નબી (સ.અ.વ.) કિવઝ	અબુ વસીમ અ.રહીમ મુહમ્મદી
૦૨	ગુનાહે કબીરા	ઇમામ શમ્સુદ્દીન ઝહબી (રહ.)
૦૩	દુઆએ	મો. શાહીદ જામઇ 'રાજકોટી'
૦૪	સ્ત્રીઓના વિશિષ્ટ મસાઇલ	શૈખ સાલેહ અલ ફઉઝાન
૦૫	મીલાદુન્નબી અને મોહબ્બતે રસુલ (સ.અ.વ.)	ડો. ફઝલૂર્રહમાન મદની
૦૬	સીરતે નબવી અને ગેરઇસ્લામી વિચારો	મો. અબુલઆસ વહીદી
૦૭	નમાઝ ની સઝાવટ	મો. મુહમ્મદ ઇસ્માઇલ સામરોદી
૦૮	યા અલ્લાહ મદદ	હાફીઝ સલાહુદ્દીન યુસુફ
૦૯	અહમ દીની અસ્બાક	શૈખ અ.અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ
૧૦	રોઝાના મસાઇલ	મો. મુહમ્મદ ઇકબાલ કીલાની
૧૧	ઝકાતના મસાઇલ	મો. મુહમ્મદ ઇકબાલ કીલાની
૧૨	હજજ અને ઉમરાહના મસાઇલ	મો. મુહમ્મદ ઇકબાલ કીલાની
૧૩	ફઝાઇલે કુર્આન મજીદ (સંક્ષિપ્ત)	મો. મુહમ્મદ ઇકબાલ કીલાની
૧૪	દુઆ કે મસાઇલ	મો. મુહમ્મદ ઇકબાલ કીલાની
૧૫	શૈતાન કા ઇન્ટરવ્યુ	મુહસીન હિજાજી
૧૬	તફ્સીર સૂર: બકરહ	હાફીઝ સલાહુદ્દીન યુસુફ
૧૭	કલમાએ તૌહીદ કા મઅના...	મુહમ્મદ ઉમેર ટૉકી
૧૮	મુસલમાન કા અકીદા	શૈખ મુહમ્મદ બિન જમીલ ઝૈનુ
૧૯	દીન કે તીન અહમ ઉસુલ	શૈખુલ ઇસ્લામ મુહમ્મદ અત્તમીમી
૨૦	એહલે સુન્નત વલ જમાઅત કા અકીદા	શૈખ મુહમ્મદ બિન સાલેહ અલ ઉષૈમીન
૨૧	તાવીઝ ગંડા શિર્ક છે	Ex. કેપ્ટન ડો. ઉસ્માની (લખનો)
૨૨	નબી (સ.અ.વ.) કી નમાઝ	શૈખ અબ્દુલ અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ રહ.
૨૩	જિન, જાદુ ઓર બીમારીઓકા ઇલાજ	સઇદ બિન અલી બિન વહફ અલ કહતાની